

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA REALITZADA AL
CARRER DE LES RAMELLERES 9 DE
BARCELONA (BARCELONÉS)
REF. 073/06**

7 de juny al 7 de juliol de 2006

Promotor de l'obra:

HEBRODESS S.L.

Realització:

DIFUSIÓ CULTURAL, SL

Direcció tècnica:

Olga Hiraldo i Martí

Barcelona, octubre de 2006

INDEX

Contingut

Introducció	pàg. 1
Localització i entorn geològic.....	pàg. 2
Context històric	pàg. 5
Intervencions anteriors	pàg. 11
Motius de la intervenció i objectius	pàg. 15
Metodologia i tècniques emprades.....	pàg. 17
Descripció dels treballs realitzats	pàg. 18
Conclusions.....	pàg. 22
Bibliografia.....	pàg. 23

Annexes

Annex I. Fitxes d'unitats estratigràfiques

Annex II. Inventari del material arqueològic

Annex III. Documentació fotogràfica

Annex IV. Documentació planimètrica

INTRODUCCIÓ

El seguiment i excavació arqueològica han estat realitzats al número 9 del carrer Ramelleres de la ciutat de Barcelona.

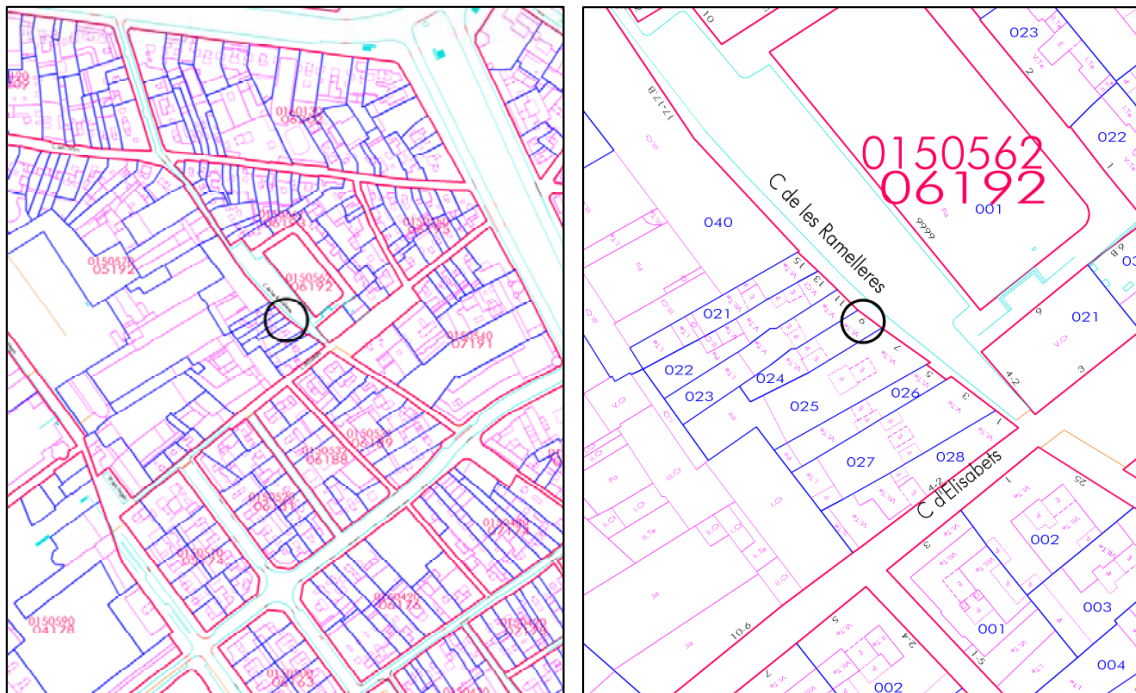
L'obra que ha motivat la intervenció arqueològica és la instal·lació d'un ascensor, inclòs dins el projecte de rehabilitació de l'anomenat immoble, fet que planteja la necessitat d'una recerca preventiva que valori el potencial arqueològic, les restes patrimonials i el grau d'afectació d'aquestes deguda a l'actuació urbanística, segons el que marca la llei 9/93, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català i el Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de Protecció del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.

Així, els treballs arqueològics han consistit en el seguiment de l'obertura de l'àmbit d'afectació de la construcció del pou de l'ascensor en aquest edifici, i la localització i documentació de les estructures arqueològiques afectades.

La realització del sondeig va ser plantejada per part de l'arquitecte Sr. Xavier Pallàs, encarregat del projecte de reforma de l'anomenada finca. Les tasques arqueològiques, iniciades el dia 7 de Juny i finalitzades el dia 7 de Juliol de 2006, han estat dirigides per l'arqueòloga Olga Hiraldo i Martí, sota la gestió de l'empresa T. E. A. Difusió Cultural S. L.

LOCALITZACIÓ I ENTORN GEOLÒGIC

La intervenció arqueològica s'ha realitzat a la parcel·la 024 de l'illa amb codi 015057005192, concretament a planta baixa de l'edifici situat en el número 9 del carrer Ramelleres, en el barri del Raval, en el Districte de Ciutat Vella de Barcelona.

Localització dins el parcel·lari del punt d'actuació. Font: <http://www.bcn.es/urbanisme>

La forma de l'illa és bastant irregular, delimitada al nord pel carrer dels Tallers, al sud pel carrer d'Elisabets, a l'est pel carrer de les Ramelleres i a l'oest pel carrer Montalegre.

Ocupa una parcel·la força rectangular, situant-se cap a la cantonada nord-oriental de l'illa i queda delimitada pel nord pel carrer de les Ramelleres, des d'on s'accedeix a l'edifici.

Vista aèria de la zona on s'ha realitzat la intervenció arqueològica.

Font: <http://www.bcn.es/urbanisme>

La intervenció té lloc en el pati interior de l'anomenat immoble, en un recinte rectangular de 3.25 m. de llargada x 1.83 d'amplada, que es troba rera la botiga que dona al carrer de les Ramelleres. La fossa per allotjar la caixa de l'ascensor ha de tenir unes dimensions d'1.80 x 0.90 metres i 1.30 m. de fondària.

En referència al context geogràfic, el jaciment es troba al pla de Barcelona. Aquest municipi està situat en una plana que presenta uns 5 km d'amplada i té com a límits el mar, la serralada Litoral o de Marina i els deltes del Llobregat i del Besòs. El seu relleu físic pertany a tres unitats: la Serralada Litoral, el pla de Barcelona i els deltes del Llobregat i del Besòs.

El pla de Barcelona està format per un replà superior, constituït per un basament d'argiles grogues pliocèniques, amb alguns nivells de sorres i aqüífers. Sobre el sòcol pliocènic es superposen uns dipòsits cíclics formats per argiles roges a la base seguides de llims grocs i una crosta calcària a la part superior, que corresponen a diferents intervals de les oscil·lacions climàtiques del Quaternari.

Aquesta plana baixa presenta dos monticles: el *Mons Tàber*, de 15 metres d'alçada i format per materials pliocènics més una certa aportació de sorres i el Montjuïc, de 173 metres, format per argiles i gresos miocènics.

CONTEXT HISTÒRIC

El sector on s'ha realitzat la intervenció arqueològica ha estat ocupat des d'època prehistòrica fins a l'actualitat. Per aquest motiu hem assenyalat els punts més destacats de l'evolució històrica d'aquesta zona.

Època prehistòrica

L'ocupació humana de la zona actualment coneguda com el Raval està documentada en època prehistòrica. Concretament, en diverses excavacions realitzades, s'han trobat mostres d'ocupació des del Neolític antic fins al Bronze Final.

Època romana

En època romana aquest sector formava part de l'*Ager* de la ciutat. Entorn de *Barcino* es bastiren diverses vil·les i establiments rurals i/o semiurbans. D'aquestes vil·les agrícoles s'han documentat la vil·la de Santa Maria del Port, a la Zona Franca; Can Cortada, a Horta; la vil·la del Cementiri, a Montjuïc; la vil·la de l'avinguda Francesc Cambó i la vil·la de Sant Pau del Camp. Hi ha la possibilitat de documentar més vil·les a la zona de l'actual Raval.

La zona del Raval fou per tant durant tota l'època romana una zona suburbial, situada extramurs de la ciutat, essent zona de camps i hortes, circumstància que continuà durant gairebé tota l'etapa medieval. Gran part de l'actual Raval estava cobert per l'estany Cagalell fins gairebé la Baixa Edat Mitjana. Les seves aigües no eren potables i procedien del rierol dit també Cagalell. La zona era travessada per tres camins: el del Llobregat, el de Sarrià i el de Montjuïc, que correspondrien amb els actuals carrers de l'Hospital, Tallers i Sant Pau. Poc a poc s'anà formant la trama urbana entorn a aquestes tres vies.

Època medieval

En època comtal Barcelona fou repartida entre els hereus de Ramon Berenguer I, els comtes Ramon Berenguer II *Cap d'Estopes* i Berenguer Ramon *El fratricida*. Mercès al conveni que signaren el germans el 1079 coneixem força dades sobre la topografia urbana de la ciutat. Sabem així de l'existència de nombrosos alous rurals dins del terme i que alternaven cases amb vinyes, camps, horts i prats que eren travessats per camins (*strades*), destacant a la zona de l'actual Raval el camí de l'actual carrer Sant Pau.

Topografia de Barcelona a l'any 1000 (segons Philipp Banks)

Barcelona a l'any 1200 amb la riera i l'estany de Cagaletl (Font: P. Banks)

Durant l'Alta Edat Mitjana es documenta un primer nucli important al Raval (segons les tombes descobertes durant les obres del Pla Central del Raval) format per una petita vil·la bastida als voltants del monestir de Sant Pau del Camp. També comença a desenvolupar-se l'àrea entorn del Pedró, entre els carrer del Carme i Hospital i on posteriorment es fundaria Sant Llàtzer, per atendre els malalts de lepra, entorn els anys 1144 i 1171.

El segle XII representa una època de progrés per Barcelona i comencen a poblar-se les àrees suburbanes. A la zona del Raval es restaura el monestir de Sant Pau del Camp, destruït pels almoràvits i es creen múltiples fundacions benèfiques.

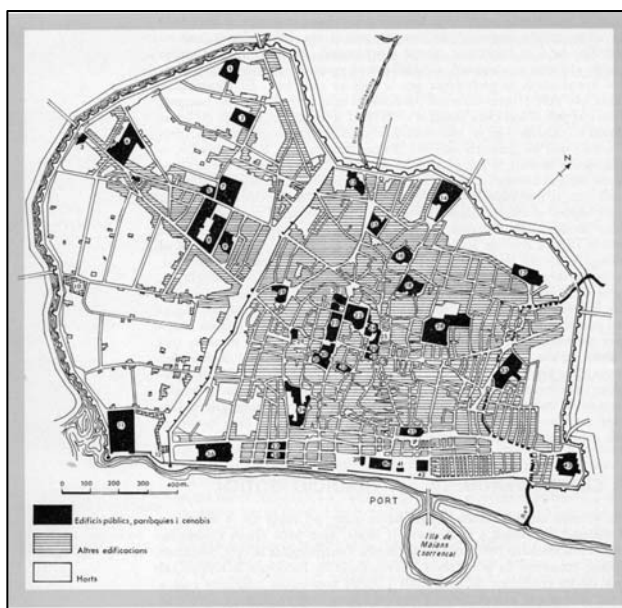
A mitjans del segle XII el bisbe Torroja fundà un hospital de llebreros al Pedró que més tard s'anomenà de Santa Margarida. A finals de segle es documenta a la *via morisca* (l'actual carrer de l'Hospital) un hospital per malats i nadons fundat per Pere Prim i la seva muller. L'any 1219 el canonge Guillem Colom el convertí en un gran hospital que passà a anomenar-se *Hospital d'en Colom*.

L'església era una gran propietària a Barcelona, a més de la catedral i les parròquies es beneficià de noves fundacions sorgides als segles XII i XIII. Per aquesta zona del Pedró continuaren les fundacions religioses durant tota l'època medieval i moderna, com per exemple la comunitat de les Jerònimes. Els seus orígens es troben en una comunitat fundada el 1426 amb el nom de Santa Margarida i creada sota la protecció municipal. Els anys 1475-1477 adoptà la regla de Sant Jeroni i el 1484 se li atorgà el solar de l'antic hospital de Sant Maties a un extrem de la plaça del Pedró. El convent s'aixecà a finals del segle XV inicis del segle XVI d'estil gòtic tardà i que fou incendiat durant els fets de la Setmana Tràgica el 1909. Al seu lloc existeix ara la parròquia de la Mare de Déu del Carme.

També a prop (carrer Sant Antoni Abad) va existir el convent de clergues hospitalers de la regla de Sant Agustí i que fou construït entre 1433 i 1445-77. L'any 1806 el convent de Sant Antoni Abad fou concedit als escolapis que

fundaren un col·legi l'any 1815. Durant la Setmana Tràgica fou cremat tot l'interior i el 1936 tornà a ser cremat, restant només els murs i el pòrtic.

En quan a obres públiques, durant l'Edat Mitjana l'antiga *Barcino* experimenta un creixement constant fora muralles, apareixent nuclis al seu entorn i fent que es plantegi la construcció d'una nova muralla. Durant el regnat de Pere III el Cerimoniós començaren les obres. L'any 1358 el rei autoritza al Consell de Cent construir unes noves muralles, iniciant-se les obres el 1359. Aquestes muralles marcaran la configuració del Raval. El seu perímetre serà de 6.240 metres amb una extensió de 218 hectàrees, de les quals dues cinquenes parts corresponen al Raval i tenia tres portes de sortida: la Porta de Tallers, per on entraven els pagesos; el Portal de Sant Antoni, que era l'accés més important i la Porta de Santa Madrona al costat de les Drassanes. L'any 1389 es bastí el Portal de Sant Pau que donava accés al sector.

Les muralles de la ciutat

Malgrat tot, el Raval continuà essent zona bàsicament agrícola amb pocs punts edificats, trobant només urbanitzada la zona de l' actual carrer Tallers i l'àrea compresa entre el carrer del Carme, Plaça Pedró i carrer Hospital, es a dir les zones properes a la sortida de Barcelona cap al Llobregat.

La plaça del Pedró està situada en una antiga cruïlla de camins d'origen romà. Durant l'Edat Mitjana marcava una de les vies d'entrada i sortida de la ciutat per a dirigir-se cap el Llobregat. A prop es situava el Portal de Sant Antoni (a la confluència d'aquest carrer amb la Ronda de Sant Pau) i que enllaçava amb la carretera que anava cap a Esplugues i Martorell. En aquest punt durant tota l'època medieval i moderna es donava la benvinguda a la ciutat als visitants il·lustres.

Durant la crisi baixmedieval la zona del Raval no experimentà grans canvis urbanístics. Seguia essent zona d'horts i camps amb alguns convents i monestirs, antigament extramurs i que ara estaven dins el perímetre de la ciutat.

Plànol del sector del Raval al segle XVII

Època moderna

En època moderna, el Raval va experimentar una expansió, fruit de la revifalla econòmica i demogràfica del país i començà a urbanitzar-se la zona. El carrer Nou de la Rambla fou obert l'any 1783 i formava part de la política de

milliores que va cometre el aleshores Capità General Conde del Asalto. Seguint la tradició d'aquell temps, el carrer fou dedicat al rei Carles III, per la qual cosa fou conegut com carrer Sant Carles. Aviat, però, es canvià el nom, passant a dir-se carrer Conde del Asalto.

Època contemporània

Al Raval gràcies a l'existència dels espais dels horts, es van construir i ampliar noves cases que foren habitades per la nova classe obrera. La casa artesana de la Barcelona pre-industrial, estava construïda sobre parcel·la allargada de tipus medieval i lligada amb l'organització gremial. A la mateixa casa els artesans tenien el taller, i els pagesos moltes vegades tenien l'hort al costat de casa. La transformació que la casa va sofrir va ser: la densificació d'habitants, construint voladissos, ampliant la superfície de la casa i, finalment, aixecant pisos. La part més propera al Paral·lel fou la darrera en urbanitzar-se.

Durant la Guerra Civil de 1936-1939, el Raval patí els efectes del bombardejos que destruïren diversos edificis deteriorant severament d'altres.

A partir de la dècada dels 50 del segle passat el barri va rebre un gran aport demogràfic, producte de l'immigració, circumstància que s'ha tornat a repetir en aquests darrer deu anys amb l'emigració procedent d'altres països.

INTERVENCIONS ANTERIORS

La present intervenció arqueològica es defineix en el marc històric de la ciutat de Barcelona. L'actual trama urbana en la que queda definit l'àmbit d'actuació arqueològica configura una fossilització de l'evolució urbanística que ha experimentat aquest sector de la ciutat, des de la tardoantiguitat fins a l'actualitat.

Així mateix, la rellevància històrica que assoleix el barri del Raval ofereix unes expectatives arqueològiques considerables per tal d'aportar nous elements que permetin aprofundir en el coneixement de l'ocupació urbana de la ciutat.

A partir de la fundació de *Barcino* en època d' August s'ordena el territori que configurava l' *ager* de la Colònia. Aquest fet es posa de manifest amb la localització i documentació de diverses vil·les i necròpolis i de les vies de comunicació d'accés a la ciutat. D'altra banda, la singularitat històrico-arqueològica del barri del Raval es fa evident per la transcendència que va assolir aquest sector de la ciutat a partir de l'època medieval, una vegada integrada dins del recinte murat i en acollir alguns tallers de terrissers. La actual configuració urbana es caracteritza, en gran part, per l'establiment de nombroses ordres monàstiques postridentines i la construcció de nous convents, en aquest costat de La Rambla.

La desamortització de Mendizábal de 1837, va alliberar grans àrees de sòl urbà que va possibilitar el desenvolupament de la implantació industrial del barri. Actuació que comportà el canvi de la configuració urbana del Raval. La transcendència de la singularitat i riquesa patrimonial que ofereix la zona on s'emplaça l'àmbit d'actuació es remunta a mitjans del segle XVI, període en que es té constància de la localització dels primers vestigis arqueològics a la part baixa del barri del Raval, identificats com a enterraments en *tegulae* i àmfora d'època romana. Però, no serà fins l'any 1931 i, posteriorment, durant els anys 60 que es referencien les primeres troballes arqueològiques en relació

a una zona de necròpolis d'època tardorromana, a l'entorn del carrer de Sant Pau.

Aquesta riquesa patrimonial es pot contrastar a partir dels resultats que han aportat el seguit d'intervencions arqueològiques que s'hi han portat a terme, en el decurs dels darrers anys. En relació als vestigis de l'època medieval i moderna les intervencions arqueològiques han aportat dades rellevants al coneixement de l'evolució urbanística que ha experimentat el barri del Raval, des del segle XIV fins als nostres dies.

Des de la primera intervenció arqueològica realitzada amb rigor científic, entre els anys 1988 i 1989 s'han succeït nombroses actuacions arqueològiques arreu de l'actual marc del barri. En el decurs dels últims anys, han estat nombroses les intervencions arqueològiques que s'han portat a terme a l'entorn proper de l'àmbit d'afectació del present projecte. Aquestes, es corresponen, majoritàriament, a actuacions sobre grans superfícies de terreny, subsidiàries del projecte de transformació urbanística al que ha estat subjecte el barri. Del conjunt d'aquestes intervencions cal tenir present totes aquelles que han aportat resultats per la interpretació i estudi de l'evolució històrica d'aquest sector de la ciutat.

- Les perspectives arqueològiques que ofereix aquest sector de la ciutat s'han posat de manifest en diverses intervencions realitzades en els últims anys. Vil·la de Sant Pau del Camp: Excavació realitzada els anys 1988 i 1989 i dirigida per Albert Bacaria, Emília Pagès i Ferran Puig en que es documentà una vil·la i una necròpolis dels segles IV a VI d C.
- Caserna de la Guàrdia Civil (carrer Sant Pau, 92): Excavació realitzada els anys 1990 i 1991, dirigida per Robert Farré. Troballa d'un jaciment prehistòric Cardial-Epicardial, Neolític Antic (àrea de necròpolis i habitat), Bronze Antic (llars de pedres) i Bronze Final III. També es documentà una necròpolis romana baix imperial.
- Interior de Sant Pau del Camp: Intervenció l'any 1997 amb la troballa de 3 enterraments romans i restes d'*opus signinum*.

- Solar situat entre els carrer Sant Pau, Sant Oleguer i Nou de la Rambla: Excavació realitzada el juliol de 1998 i dirigida per Marc Jiménez al solar d'una antiga fàbrica del segle XIX. Es van fer 8 sondejos per tot el solar que foren negatius d'estructures. El material, molt rodat consistí en fragments datats al Bronze Antic.
- Carrer Sant Pau, 51: Excavació d'un sondeig per construir la caixa d'un ascensor i dirigida l'octubre de 1998 per Pere-Lluís Artigues.
- Carrer Sant Pau cantonada Reina Amàlia i carrer Carretes: Excavació realitzada els anys 1998 i 1999 per Pere-Lluís Artigues en que es trobà un assentament alt-imperial amb sitges i pous, així com la continuació de la necròpolis romana documentada a la Caserna de Sant Pau, amb 26 tombes.
- Ronda Sant Pau: Intervenció dirigida per Jordina Sales l'any 2001 en que es documentaren 16 metres de la muralla del segle XIV així com una torre adossada al talús.
- Carrer Nou de la Rambla, 25: Excavació realitzada el 2001 i dirigida per Vanesa Camarasa i consistí en el rebaix del terreny per fer un soterrani a la botiga. Quan a troballes, es documentà un pou i paviments moderns.
- Carrer Nou de la Rambla 43-45: Excavació portada a terme el juny de 2001 per Vanesa Camarasa amb motiu de la remodelació del Centre Cívic de les Drassanes.
- Carrers Sant Pau, 33 B-47 i Junta de Comerç, 26-30: Excavació feta el 2003 i dirigida per José Manuel Espejo amb motiu de les obres de canalització a les voreres dels carrers.

- Carrer Nou de la Rambla, 73: Excavació dirigida el juliol de 2003 per Eva Orri i motivada per la realització d'una rasa per Telefònica.
- Carrer Nou de la Rambla ,36: Control i seguiment arqueològic dirigit per Júlia Miquel al novembre de 2004 en un edifici destinat a hotel. Es documentaren restes de canalitzacions i serveis d'època moderna i contemporània datats com dels inicis del segle XIX així com les traces dels antics murs de l'edifici.
- Carrer de la Cendra 32. Seguiment arqueològic a l'any 2004. Es documentà un pou d'època contemporània.

També cal fer una menció especial als resultats obtinguts en les intervencions del carrer Montealegre, 10 i Valldonzella, 9-11 així com la de la finca núm. 13 del carrer d'Elisabets. Antecedents que, sens dubte, constitueixen un excel·lent referent de les perspectives arqueològiques que ofereix l'àmbit d'afectació del present projecte. En relació a la primera d'aquests actuacions, cal destacar la localització d'un conjunt de diversos hipogeus d'època moderna (segles XVI-XVII) així com la documentació d'estructures associades a la trama urbana dels segles XVII i XIX.

Així doncs, s'ha de considerar la singularitat i rellevància que ha aportat aquest treballs en relació a l'ocupació i evolució històrica d'aquest sector de la ciutat en època romana i medieval. D'altra banda, s'ha pogut constatar i detallar aspectes generals i concretes del procés d'ocupació i evolució històrica d'aquest sector des d'època romana fins al nostres dies.

MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ I OBJECTIUS

La intervenció arqueològica realitzada al número 9 del carrer de les Ramelleres de Barcelona, està motivada com a seguiment d'una actuació urbanística, consistent en l'obertura del subsòl per a la instal·lació d'un ascensor inclòs en el projecte de rehabilitació de la finca. Donat que l'indret on es durà a terme l'actuació s'inclou en una Zona d'Interès Arqueològic i d'alt valor històric, ha estat necessari realitzar una Intervenció Arqueològica preventiva, d'acord amb la normativa municipal i general en matèria patrimonial.

L'estudi del subsòl és necessari degut al gran interès d'aquest indret ja que es troba relacionat amb un sector històric molt important per a Barcelona. D'una manera molt resumida, podem dir que el lloc que ens ocupa té un alt interès històric i arqueològic ja que:

1. Es troba dins una de les zones pertanyents a l'ager de la ciutat romana.
2. Pel carrer dels Tallers passa una de les vies de comunicació de la ciutat des de temps històrics.
3. Forma part d'una de les àrees d'ampliació de la ciutat medieval.
4. Es troba situada al barri del Raval, entre els convents de Bonsuccés i la Casa dels Infants Orfes.
5. Al carrer de les Ramelleres començà, al segle XVI, la indústria de la preparació de ramells de flors.

Aquesta intervenció preventiva té com a objectiu la localització i documentació de les possibles restes patrimonials que puguin veure's afectades per l'actuació urbanística amb l'objectiu que marca la llei 9/93 del

Patrimoni Cultural Català i el Decret 78/2002 del Reglament de Protecció del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.

METODOLOGIA I TÈCNIQUES EMPRADES

La intervenció s'ha realitzat seguint la seqüència estratigràfica real, aplicant el mètode de registre estratigràfic ideat per Harris i Carandini, que permet la identificació i ordenació seqüencial de totes les accions que han intervingut en la formació del jaciment arqueològic documentades durant el procés d'excavació, tant si són d'origen antròpic, biològic i/o geològic.

Aquest mètode permet registrar tant les accions que poden identificar-se a través de les seves restes materials (elements i estrats) com aquelles que no es tradueixen en evidències físiques (interestrats). Cadascuna de les accions documentades s'ha identificat com una unitat estratigràfica, a la qual s'ha assignat un número d' UE, registrant la informació referent a la mateixa en una fitxa d'unitat estratigràfica (segons el model proporcionat pel Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat). Aquesta fitxa recull el número d'UE, la descripció, la interpretació i la posició física respecte d'altres UE.

La numeració de les unitats estratigràfiques s'ha efectuat mitjançant les centenes. Totes les unitats estratigràfiques es troben registrades igualment en planta, secció i alçat (quan és possible), a l'igual que en fotografia format digital. Les fotografies estan realitzades amb jalons, pissarra (on s'indica el nom del jaciment, el codi d'intervenció i d'UE) i indicació del nord real.

Per qüestions de seguretat, la direcció d'obra s'ha plantejat realitzar el buidat de terra mitjançant el sistema de dames, és a dir, en diverses fases. Inicialment estava previst dividir-ho en sis sectors però degut a les reduïdes dimensions de l'espai d'actuació, es decideix dividir la superfície a obrir en només dues parts tot i que, finalment, el rebaix es realitza simultàniament en tota la superfície prevista per a l'allotjament de la caixa de l'ascensor.

Abans d'iniciar les tasques arqueològiques, es va situar el punt zero, a partir del qual s'han pres les diferents cotes. El punt zero coincideix amb el punt topogràfic situat just davant de la finca i que es troba a 11.801 m.s.n.m.

DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS

Els treballs d'excavació han estat motivats per la construcció d'un ascensor dins el projecte de rehabilitació del immoble situat al carrer Ramelleres 9.

Tot seguit es descriurà breument el procés de seguiment i excavació de les estructures aparegudes durant la intervenció arqueològica.

L'obertura del subsòl i el desmuntatge de les estructures arqueològiques aparegudes han estat realitzades manualment (a pic i pala) per dos peons proporcionats per l'empresa constructora que han treballat sota la supervisió de l'arqueòloga que, en aparèixer restes arqueològiques, ha procedit a la seva excavació i documentació.

Val a dir que en moment d'iniciar els treballs arqueològics ja s'havia aixecat el paviment del pati interior i rebaixat un gruix que no s'ha pogut determinar amb exactitud. Així doncs, trobem una capa superficial (**UE 100**) d'uns 0.40 m. de potència amb molta runa derivada de les obres de rehabilitació de la finca, junt amb una terra de color marró fosc i maons aïllats que podrien indicar la possible existència d'una estructura arqueològica. Es rebaixa aquest nivell en tot l'àmbit d'afectació de la construcció de la caixa de l'ascensor per tal de delimitar millor l'espai i poder apreciar l'existència d'estructures, i ens apareix un sediment de coloració més fosca (**UE 101**), en algunes zones pràcticament negre degut a l'acumulació i putrefacció de matèria orgànica. On detectem aquest canvi, ens apareix un tram de claveguera (**UE 103**) feta de maons, en mal estat de conservació, li manca la part superior i part dels laterals tampoc hi són. Procedim a excavar aquesta canalització, i realitzem la documentació fotogràfica i la planimetria pertinent.

Es decideix a ampliar la zona d'excavació i obrim des de la claveguera cap a la part SW de l'àmbit. Ens apareix un sediment viscos, de color negre i ple de residus i fauna (sobretot paneroles i cucs de terra) de manera que s'ha de treballar amb mascareta degut a la forta olor de putrefacció. Per tal de treballar millor sota aquestes condicions i degut a les reduïdes dimensions de l'espai d'afectació, procedim al desmuntatge de la claveguera, prèviament documentada. En rebaixar uns centímetres més aquesta part, trobem una fossa sèptica (**UE 105**) construïda amb maons de 0.30 x 0.15 x 0.4 m.. En comprovar l'absència de material arqueològic en el farciment (**UE 106**) i donat que queda fora dels límits previstos pel forat de l'ascensor, es decideix no rebaixar-ho més i es cobreix el seu interior amb terra per a evitar l'olor dels residus acumulats.

Procedim el rebaix per l'altre extrem, cap al NE, i apareix un mur de pedra que correspon a un altre dipòsit (**UE 107**), delimitat per la banda NW per una paret de maons. El farciment d'aquesta estructura és bàsicament runa barrejada amb formigó de manera que, en principi, no l'excavem.

No es registra cap canvi d'estrat degut a les infiltracions, en general trobem una terra argilosa de color molt fosc, sobretot prop la fossa sèptica (**UE 105**) apareguda al SW, on el sediment és de color negre.

Continuem rebaixant i apareix en planta una altra canalització, formada per una sèrie de maons disposats longitudinalment constituïnt el que podria ser un dels laterals. Rebaixem tot l'espai delimitat fins arribar a aquest nivell i ho precintem i cobrim amb taules de fusta per a continuar les tasques al dia següent.

Es segueix baixant la cota de profunditat en la meitat NE de l'àmbit fins assolir aproximadament un metre per sota el punt zero, quedant al descobert la paret orientada cap al SW del dipòsit corresponent a la **UE 107**. Aquesta paret, sota la línia de pedra i morter de calç, està formada per quatre fileres de maons que comprenen 69 cm. de llargada x 28 cm. d'alçada, i, per sota apareix una altra vegada paret de pedra.

A aquest nivell apareix una nova estructura murària (**UE 109**) constituïda per pedra i morter de calç, que podria estar adossada a la paret NE (**UE 102**), on es troba la porta d'entrada de l'ascensor. Procedim a fer una neteja d'aquesta paret (**UE 102**) i registrem aleshores la part central d'un arc de descàrrega situat just sobre aquesta estructura murària (**UE109**), aquest arc no el podem documentar en la seva totalitat perquè el dos dipòsits el cobreixen. Això en demostra que aquests dipòsits són posteriors a la construcció de la paret que té l'arc (**UE102**). En desmuntar-ho veurem si el mur continua per sota d'aquesta paret (**UE 102**) ja que, sovint, sota els arcs de descàrrega hi ha un espai buit.

No es detecta cap canvi d'estrat degut a les infiltracions, segueix sortint un sediment argilós, molt negre amb una forta olor de putrefacció, sobretot cap al SW, tocant al dipòsit de maons (**UE 105**), en aquest estrat no es documenta material arqueològic d'interès; només deixalles com ara cordills i sobretot fulles d'afaitar.

Continuem rebaixant la zona on ens ha aparegut el col·lector (**UE110**). Aquest col·lector es troba bastant malmés, els maons que formen la paret, tenen unes dimensions de 30 x 15 x 4 cm. i es troben solts. L'estructura no sembla gaire estable. En aquest punt de la intervenció, decidim obrir més la cala cap al NW per tal de descobrir l'altre paret lateral del col·lector. Aquest col·lector estava colmatat en la part més superficial per sorra que cobreix els tubs de PVC instal·lats durant les obres de rehabilitació prèvies a la intervenció arqueològica. Per sota d'aquesta sorra trobem el sediment negrós que ens apareix en tot l'àmbit i, com s'havia previst, apareix l'altra paret del col·lector. Cal destacar que només apareix la base del canal i les dues parets laterals però li manca els maons superiors que constituïrien la coberta de la canalització. Buidem el farciment del col·lector (**UE 111**), on apareix un sediment argilós de color negre amb gran nombre de cucs de terra i diversos materials de rebuig, majoritàriament fulles d'afaitar, i un fragment de ceràmica vidriada. Durant el buidat del col·lector, s'han caigut alguns maons laterals de la banda SE però prèviament s'havia documentat fotogràficament per prevenció

ja que la caiguda d'alguns d'aquests maons laterals era previsible per les condicions de l'espai i l'estat de conservació del col·lector.

El darrer dia d'intervenció, en netejar el col·lector, per la banda N apareix la continuació del mur de pedra (**UE 112**) del dipòsit aparegut en la banda NE però no es troba el límit d'aquest ja que continua cap al NW fora de l'àmbit d'intervenció d'aquest seguiment. Ens comenten que sobre aquest dipòsit hi havia un W. C. funcionalment actiu fins a l'inici de les obres de rehabilitació del edifici, de fet, encara hi ha restes del desguàs d'aquest W.C., construït amb totxanes.

Rebaixem la part central de la cala, entre l'estructura murària (**UE109**), i el col·lector (**UE110**) on no hi ha cap estructura, fins a assolir la cota necessària per a allotjar la caixa de l'ascensor 1.30 m. (en principi, la profunditat de la caixa de l'ascensor serà d'1.10 m. més 0.20 m. de la llosa de formigó). En aquest punt ens apareix alguns fragments més de ceràmica vidriada.

Es realitza una neteja general i es procedeix a realitzar la planimetria (planta i seccions) i fotografia de les estructures aparegudes durant el procés d'obertura del subsòl.

Finalment, una vegada entregat l'informe d'afectació de les estructures i obtingut el permís de desmuntatge d'aquestes, es procedeix a l'eliminació de les estructures arqueològiques documentades i es continua rebaixant fins a assolir les cotes necessàries per a instal·lar la caixa de l'ascensor. No es registra cap estructura arqueològica nova.

CONCLUSIONS

De tota la informació i documentació recollides en els treballs arqueològics realitzats fins el moment, es generen una sèrie de plantejaments generals que permeten una certa aproximació al que ha estat la seqüència cronològica – estratigràfica de la intervenció.

Totes les unitats estratigràfiques documentades en l'àmbit d'actuació pertanyen a l'època contemporània (segles XIX–XX). Probablement l'estructura més antiga (**UE 109**) correspondria a un moment anterior a la construcció de l'actual edifici, tot i que es fa impossible determinar una cronologia per aquesta estructura murària, ja que no s'han trobat elements materials per datar-lo. Les altres estructures, es relacionen amb la construcció de l'actual finca i posteriors reformes que va patir aquesta. Segons dades aportades pels veïns que resideixen actualment a l'immoble afectat i per les seves característiques arquitectòniques, aquesta finca hauria estat construïda cap a mitjans del segle XIX.

Cal destacar la poca presència de material arqueològic, només han aparegut alguns fragments de ceràmica vidriada, de cocció oxidada i pastes de color vermellós, però la llarga duració cronològica que presenta aquesta tipologia ceràmica dificulta una adscripció cronològica concreta.

BIBLIOGRAFIA

- CIRICI, A. (1971) *Barcelona pam a pam*. Editorial Teide, Barcelona.
- DURAN I SANPERE, A. (1973) *Barcelona i la seva història*. V. II Editorial Curial, Documents de Cultura, Barcelona.
- GARCÍA I ESPUCHE, A. I GUÀRDIA I BASSOLS, M. (1986) *Espai i societat a la Barcelona pre-industrial*. Edicions La Magrana, Barcelona.
- VICTOR BALAGUER, D. (1982) *Las calles de Barcelona*. Monterrey Ediciones, Madrid.
- VV.AA. (1975) *Història de Barcelona. De la prehistòria al segle XVI*. V. I Editorial Aedos, Barcelona.
- VV.AA. (1991) *Història de Barcelona. La ciutat antiga*. V. I. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV.AA. (1999) *Els barris de Barcelona. Ciutat Vella i l'Eixample*. V. I Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV.AA. (2001) *Història de Barcelona. La ciutat a través del temps. Cartografia històrica. Índex general*. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

ANNEX

ANNEX I. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 101	 	
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06			
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes		
Definició: Farciment del pou de l'ascensor	Criteris de diferenciació: Color, consistència	Color: Marró molt fosc		Mínima: 11.802 Màxima: 10.551		
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència: Compacta, argilosa				
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA		
Geològics Terra argilosa pràcticament negra	Igual a:	 N		+ + + + + + + + + + + +		
	En contacte amb: 100, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112					
	Se li adossa:					
	S'adossa a:					
Orgànics Ric en matèria orgànica, amb nombrosa microfauna	Cobert per: 100	 N		+ + + + + + + + + + + +		
	Cobreix: 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112					
	Tallat per:					
Artificials Alguns fragments ceràmics	Talla:	 N		+ + + + + + + + + + + +		
	Reomplert per:					
	Reomple:					
Descripció: Farciment de l'àrea destinada a la instal·lació de la caixa de l'ascensor			Data d'actuació:	Fitxa revisada per:		
Estat de conservació:			Responsable: Olga Hiraldo	Compr. de documentació:		
				Fitxa ☐	Dibuix ☐	Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici: 30/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava manualment mitjançant pic i pala.		
Interpretació:		
Farciment de terra argilosa molt fosca amb filtracions de la zona on s'instal·larà l'ascensor.		
Materials representatius: Ceràmica vidriada	Referència materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació: Material ceràmic	Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 102	
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06		
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes	
Definició: Paret SE on s'ubicarà la sortida de l'ascensor	Criteris de diferenciació: Estructura		Color:		Mínima:
Superfície: Paret SE de 3.25 metres.	Fiabilitat estratigràfica:		Consistència: Compacta		Màxima:
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA	
Geològics	Igual a:	 N		+ + + +	
	En contacte amb: 100, 101, 105, 106, 107, 108, 109				
	Se li adossa: 105, 106, 107, 108				
	S'adossa a:				
Orgànics	Cobert per:	+ + + +		+ + + +	
	Cobreix:				
	Tallat per: 109				
Artificials	Talla:	+ + + +		+ + + +	
	Reomplert per:				
	Reomple:				
Descripció: Paret que limita l'àrea d'actuació en la part SE, amb un arc de descàrrega sobre la UE 109, on s'ubicarà la porta de l'ascensor.			Data d'actuació:		Fitxa revisada per:
Estat de conservació:			Responsable: Olga Hiraldo		Compr. de documentació:
					Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici:	Data fi:
Interpretació:			
Paret del pati interior de la finca on s'ubicarà la porta de l'ascensor.			
Materials representatius:		Referencia materials:	
		Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:		Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:			
ARXIU			
plantes		seccions-alçats	
núm.:		núm.:	
		Diapositives:	
		B/ N:	
		Color:	
fotografia			

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 103
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06	
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes
Definició: Claveguera de maons	Criteris de diferenciació: Estructura	Color:		Mínima: 11.271
Superfície: Tram d'1.20 metres de longitud	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència:		Màxima: 11.521
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ	SEQ. ESTRATIGRÀFICA	
Geològics	Igual a:	 N	+	
	En contacte amb: 101, 104		+	
	Se li adossa:		+	
	S'adossa a:		+	
Orgànics	Cobert per: 101		+	
	Cobreix:		+	
	Tallat per:		+	
Artificials	Talla:	+		
	Reomplert per: 104	+		
	Reomple:	+		
Descripció: Claveguera de maons de perfil en U i que circula en direcció NE - SW.			Data d'actuació:	Fitxa revisada per:
Estat de conservació: Bastant malmesa.			Responsable: Olga Hiraldo	Compr. de documentació:
			Fitxa ☐	Dibuix ☐
				Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici:	Data fi:
Excavació manual i amb mascareta per a protegir-nos de la forta olor de putrefacció que desprenia el farciment.			
Interpretació:			
Clavaguera de maons.			
Materials representatius:		Referencia materials:	
		Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:		Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:			
ARXIU			
plantes		seccions-alçats	
núm.:	núm.:	Diapositives:	
		B/ N:	
		Color:	

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 104	
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06		
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes	
Definició: Farciment de la claveguera de maons (UE 103)	Criteris de diferenciació: Estructura		Color:		Mínima: 11.271
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:		Consistència:		Màxima: 11.521
COMPONENTS		SEQÜÈNCIA FÍSICA		CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ	
Geològics		Igual a:		 N	
		En contacte amb: 101, 103			
		Se li adossa:			
		S'adossa a:			
Orgànics Microfauna (paneroles i cucs de terra, principalment)		Cobert per: 101		+	+
		Cobreix: 103		+	+
		Tallat per:		+	+
Artificials		Talla:		+	+
		Reomplert per:		+	+
		Reomple: 103		+	+
Descripció: Farciment argilós i amb filtracions de la claveguera de maons (UE 103).			Data d'actuació:		Fitxa revisada per:
Estat de conservació:			Responsable: Olga Hiraldo		Compr. de documentació:
					Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici:	Data fi:
Excavació manual i amb mascareta per a protegir-nos de la forta olor de putrefacció.			
Interpretació:			
Farciment de la clavaguera de maons (UE 103).			
Materials representatius:		Referencia materials:	
		Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:		Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:			
ARXIU			
plantes		seccions-alçats	
núm.:	núm.:	Diapositives:	
		B/ N:	
		Color:	

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 105
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06	
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes
Definició: Fossa sèptica de planta rectangular.	Criteris de diferenciació: Estructura	Color:		Mínima: 11.271 Màxima:
Superfície: Té unes dimensions de 0.74 x 0.90 metres.	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència:		
COMONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA
Geològics	Igual a:	 N		+ + + +
	En contacte amb: 101, 102, 106, 112			
	Se li adossa:			
	S'adossa a: 102			
Orgànics	Cobert per: 101			+ + + +
	Cobreix:			
	Tallat per:			
Artificials	Talla:			+ + + +
	Reomplert per: 106			
	Reomple:			
Descripció: Fossa sèptica de planta rectangular, delimitada per una paret de maons a la banda NW i a la SW, i per la paret de l'edifici que delimita el pati interior (UE 102).			Data d'actuació:	Fitxa revisada per:
Estat de conservació: Bo malgrat el morter que lliga els maons està bastant malmés.			Responsable: Olga Hiraldo	Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici: 31/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava manualment.		
Interpretació:		
Fossa sèptica de planta rectangular, construïda per maons i adossada a la paret del pati interior de la finca (UE 102).		
Materials representatius:	Referència materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:		
Els maons presenten unes dimensions de 30 x 25 x 4 cm. i es troben alineats en fileres alternes.		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 106	 	
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06			
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes		
Definició: Farciment de la fossa sèptica (UE 105).	Criteris de diferenciació: Composició, color	Color: Negre		Mínima: 11.271 Màxima:		
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència: Compacta				
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA		
Geològics Sediment argilós molt negre	Igual a:	 N		+ + + +		
	En contacte amb: 101, 102, 105					
	Se li adossa:					
	S'adossa a: 102					
Orgànics Microfauna, sediment molt ric en matèria orgànica	Cobert per: 101	+ + + +		+ + + +		
	Cobreix:					
	Tallat per:					
Artificials	Talla:	+ + + +		+ + + +		
	Reomplert per:					
	Reomple: 105					
Descripció: Farciment argilós de color pràcticament negre i molta matèria orgànica en descomposició de la fossa sèptica de planta rectangular (UE 105).			Data d'actuació:	Fitxa revisada per:		
Estat de conservació:			Responsable: Olga Hiraldo	Compr. de documentació:		
				Fitxa ☐	Dibuix ☐	Foto ☐

Procés d'excavació

Data inici: 31/05/06

Data fi: 13/06/06

S'excava manualment i amb màscara degut a la forta olor de putrefacció.

Interpretació:

Farciment de la fossa sèptica (UE 105).

Materials representatius:

Referencia materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació:

Cronologia: S. XIX - XX

Observacions:

Els maons presenten unes dimensions de 30 x 25 x 4 cm. i es troben alineats en fileres alternes.

ARXIU

plantes

seccions-alçats

fotografia

núm.:

núm.:

Diapositives:

B/ N:

Color:

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 107
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06	
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes
Definició: Dipòsit de maons i pedra.	Críteris de diferenciació: Estructura	Color:		Mínima: 10.961 Màxima:
Superfície: Té unes dimensions de 0.94 x 0.84 metres.	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència: Compacta		
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA
Geològics	Igual a:	 N	+ + + +	
	En contacte amb: 101, 102, 108, 112			
	Se li adossa: 112			
	S'adossa a: 102			
Orgànics	Cobert per: 101	+ + + +		
	Cobreix:			
	Tallat per:			
Artificials	Talla:	+ + + +		
	Reomplert per: 108			
	Reomple:			
Descripció: Dipòsit de planta rectangular delimitat per una paret de maons per la banda NW i per una filada de pedra lligada amb un morter de calç que alterna amb filades de maons a la banda SW.			Data d'actuació:	Fitxa revisada per:
Estat de conservació: Bó.			Responsable: Olga Hiraldo	Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici: 31/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava manualment .		
Interpretació:		
Dipòsit de planta rectangular construït per maons i pedra.		
Materials representatius:	Referència materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:		
Els maons presenten unes dimensions de 30 x 25 x 4 cm. que es disposen alternament.		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 108
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06	
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes
Definició: Farciment del dipòsit de maons i pedra.	Criteris de diferenciació: Composició	Color: Marró fosc		Mínima: 10.961 Màxima:
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència: Poc compacta		
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA
Geològics Pedres de petites dimensions	Igual a:	 N		+ + + +
	En contacte amb: 101, 102, 107			
	Se li adossa:			
	S'adossa a: 102			
Orgànics	Cobert per: 101			+ + + +
	Cobreix:			
	Tallat per:			
Artificials Diversa runa i elements constructius (maons, formigó).	Talla:			+ + + +
	Reomplert per:			
	Reomple: 107			
Descripció: Farciment del dipòsit de planta rectangular (UE 107), sense material arqueològic.			Data d'actuació:	Fitxa revisada per:
Estat de conservació:			Responsable: Olga Hiraldo	Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici: 31/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava manualment .		
Interpretació:		
Farciment del dipòsit de planta rectangular (UE 107), sense material arqueològic.		
Materials representatius:	Referencia materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				<i>U.E.: 109</i>
<i>INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9</i>			<i>CODI: 073/06</i>	
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes
Definició: Mur de pedra i maons lligat amb morter de calç	Criteris de diferenciació: Estructura	Color:		Mínima: 10.701 Màxima:
Superfície: Té una llargada d' 1.48 metres	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència: Compacta		
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA
Geològics	Igual a:	 N		+ + + +
	En contacte amb: 101, 102			
	Se li adossa:			
	S'adossa a:			
Orgànics	Cobert per: 101			+ + + +
	Cobreix:			
	Tallat per: 102			
Artificials	Talla:			+ + + +
	Reomplert per:			
	Reomple:			
Descripció: Estructura murària constituïda per pedres de diverses dimensions i maons lligat amb morter de calç.			Data d'actuació:	Fitxa revisada per:
Estat de conservació:			Responsable: Olga Hiraldo	Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici: 31/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava mecànicament amb un martell elèctric.		
Interpretació:		
Mur localitzat entre els dos dipòsits documentats (UE 105 i 107) i que travessa la paret que delimita l'espai en la part SE (UE 102), just sota l'arc de descàrrega present en aquesta paret.		
Materials representatius:	Referència materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 110	 				
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06						
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes					
Definició: Col·lector de maons	Criteris de diferenciació: Estructura		Color:		Mínima: 10.701 Màxima:				
Superfície: Tram d'1.18 metres de llargada	Fiabilitat estratigràfica:		Consistència:						
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA		CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA				
Geològics	Igual a:				<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> </table>	+	+	+	+
	+	+				+	+		
	En contacte amb: 101, 111								
	Se li adossa:								
S'adossa a:									
Orgànics	Cobert per: 101		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> </table>		+	+	+	+	
	+	+			+	+			
	Cobreix:								
Tallat per: 105									
Artificials	Talla:		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> </table>		+	+	+	+	
	+	+			+	+			
	Reomplert per: 111								
Reomple:									
Descripció: Col·lector de maons de dimensions variables que circula en direcció N - S.			Data d'actuació:		Fitxa revisada per:				
Estat de conservació:			Responsable: Olga Hiraldo		Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐				

Procés d'excavació		Data inici: 31/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava manualment.		
Interpretació:		
Col·lector de maons lligats amb morter de calç molt malmès que li manca la part superior, i els laterals estan constituïts per l'apilament de diverses fileres de maons.		
Materials representatius:	Referencia materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 111	
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06		
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes	
Definició: Farciment del col·lector de maons (UE 110)	Criteris de diferenciació: Material		Color: Negrós		
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:		Consistència: Viscós		
Mínima: 10.701		Màxima: 10.931			
COMPONENTS		SEQÜÈNCIA FÍSICA		CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ	
Geològics Sediment argilós de color negre		Igual a:		 N	+ + + +
		En contacte amb: 101, 110			
		Se li adossa:			
		S'adossa a:			
Orgànics Microfauna (nombrosos cucs de terra)		Cobert per: 101		+ + + +	
		Cobreix:			
		Tallat per:			
Artificials Divers material de rebuig (sobretot fulles d'afaitar)		Talla:		+ + + +	
		Reomplert per:			
		Reomple: 110			
Descripció: Farciment argilós de color negre i ple de deixalles del col·lector de maons (UE 110).			Data d'actuació:		Fitxa revisada per:
Estat de conservació: Bastant malmès.			Responsable: Olga Hiraldo		Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici: 31/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava manualment.		
Interpretació:		
Farciment del col·lector (U. E. 111), on apareix un sediment argilós de color negre amb gran nombre de cucs de terra i diversos materials de rebuig, majoritàriament fulles d'afaitar, i un fragment de ceràmica vidriada.		
Materials representatius:	Referencia materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: S. XIX - XX	
Material ceràmic		
Observacions:		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES				U.E.: 112	
INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9			CODI: 073/06		
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes	
Definició: Muret de pedra		Criteris de diferenciació: Estructura	Color:		Mínima: 10.781 Màxima:
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica:	Consistència: Compacta		
COMPONENTS		SEQÜÈNCIA FÍSICA		SEQ. ESTRATIGRÀFICA	
Geològics	Igual a:		 N	+ + + +	
	En contacte amb: 101, 107				
	Se li adossa:				
	S'adossa a: 107				
Orgànics	Cobert per: 101		+ + + +		
	Cobreix:				
	Tallat per:				
Artificials	Talla:		+ + + +		
	Reomplert per:				
	Reomple:				
Descripció: Muret de pedra en direcció NW.			Data d'actuació:		Fitxa revisada per:
Estat de conservació: Bó.			Responsable: Olga Hiraldo		Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació		Data inici: 31/05/06 Data fi: 13/06/06
S'excava manualment.		
Interpretació:		
Muret de pedra que continua cap al NW fora de l'àmbit d'intervenció.		
Materials representatius:	Referencia materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: S. XIX - XX	
Observacions:		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

ANNEX

ANNEX II. INVENTARI DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC

Institut de
cultura: MUSEU D'HISTÒRIA
 DE LA CIUTAT
SERVEI D'ARQUEOLOGIA

INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9							SECTOR:				UE: 100	
CODI: 073/06												
Núm diferen	Quantitat de fragments	Classificació	Definició fragment	Forma	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabat		Cronologia	Observacions
							Externa	Interna	Extern	Intern		
1	1	14003	SF	FIN	TO	AO		VI		VI	s. XIX - XX	

Institut de
cultura: MUSEU D'HISTÒRIA
 DE LA CIUTAT
SERVEI D'ARQUEOLOGIA

INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9							SECTOR:				UE: 101	
CODI: 073/06												
Núm diferent	Quantitat de fragments	Classificació	Definició fragment	Forma	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabat		Cronologia	Observacions
							Externa	Interna	Extern	Intern		
1	1	15000	PS	DCT	TO	AO	PI		VI	VI	s. XIX - XX	
2	1	14003	CR	FIN	TO	AO	PI		VI	VI	s. XIX - XX	
3	1	14003	FO	PAT	TO	AO		PI	VI	VI	s. XIX - XX	
4	1	14002	NA	FIN	TO	AO			AL	AL	s. XIX - XX	
5	1	14003	SF	FIN	TO	AO			AL	VI	s. XIX - XX	

Institut de
cultura: MUSEU D'HISTÒRIA
 DE LA CIUTAT
SERVEI D'ARQUEOLOGIA

INTERVENCIÓ: Ramelleres, 9							SECTOR:				UE: 111	
CODI: 073/06												
Núm diferen	Quantitat de fragments	Classificació	Definició fragment	Forma	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabat		Cronologia	Observacions
							Externa	Interna	Extern	Intern		
1	1	14003	PS	FOB	TO	AO	PI		VI	VI	s. XIX - XX	

ANNEX

ANNEX III. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

Al llarg de la intervenció arqueològica s'ha registrat fotogràficament les diferents fases de treball i les estructures aparegudes.

Façana de l'edifici en rehabilitació.

Fase inicial del rebaix de la superfície afectada (U. E. 100).

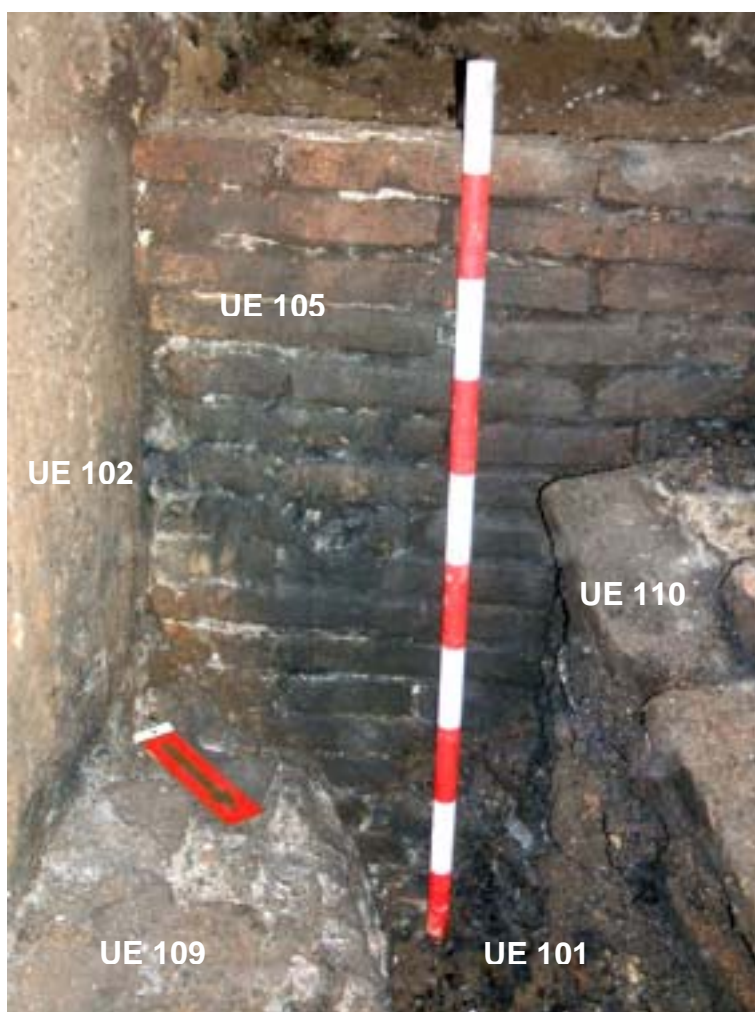
Diferents moments del buidat de terra per part dels peons.

Detall de l'arc de descàrrega present en la U. E. 102.

Tram de claveguera de maons (U. E. 103).

Perfil NE del dipòsit de maons (U. E. 105).

Vista en planta del dipòsit de maons (U. E. 105).

Perfil NE del dipòsit de maons (U. E. 105).

Vista en planta del dipòsit situat al NE de l'àmbit d'actuació (U. E. 107).

Alçat SW on s'observa la combinació de pedra i maons del dipòsit (U. E. 107).

Mur de pedra (U.E. 109).

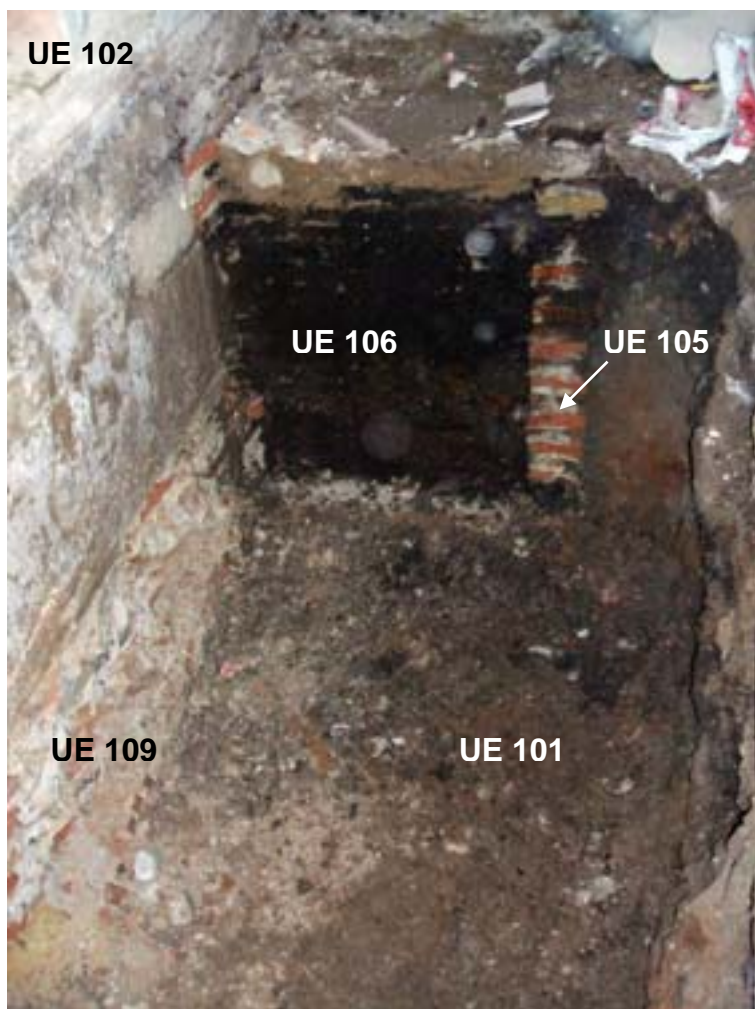
Vista en planta de col·lector de maons (U. E. 110).

Procés de desmuntatge del mur (U. E. 109) mitjançant martell elèctric.

Mur (U. E. 109) retallat per a instal·lar la caixa de l'ascensor.

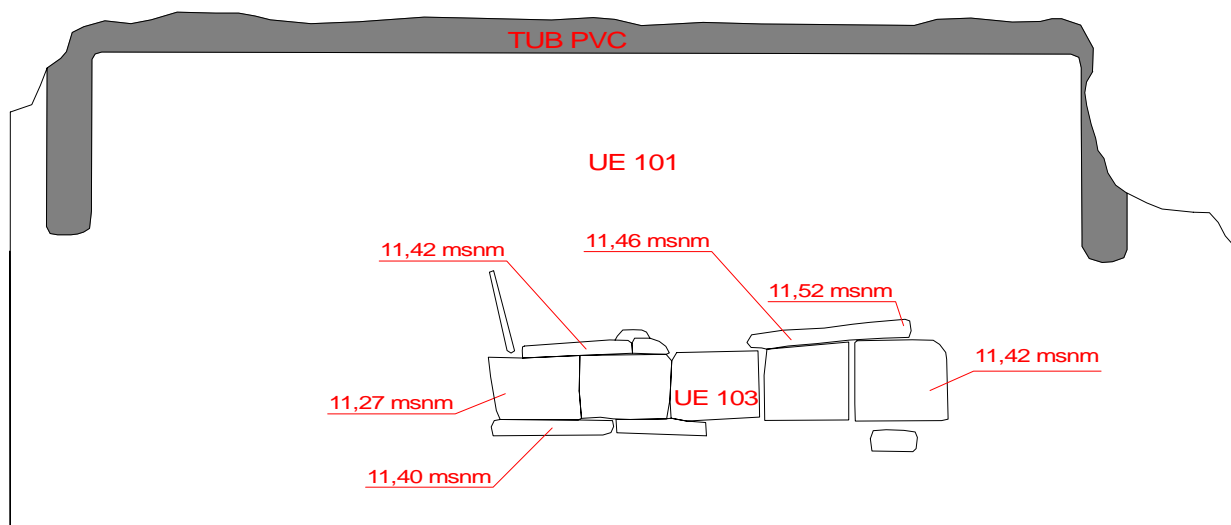
Eliminació parcial de la fossa sèptica (U. E. 105) i rebaix de la part SW de l'àrea d'afectació fins a la cota de profunditat desitjada.

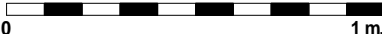

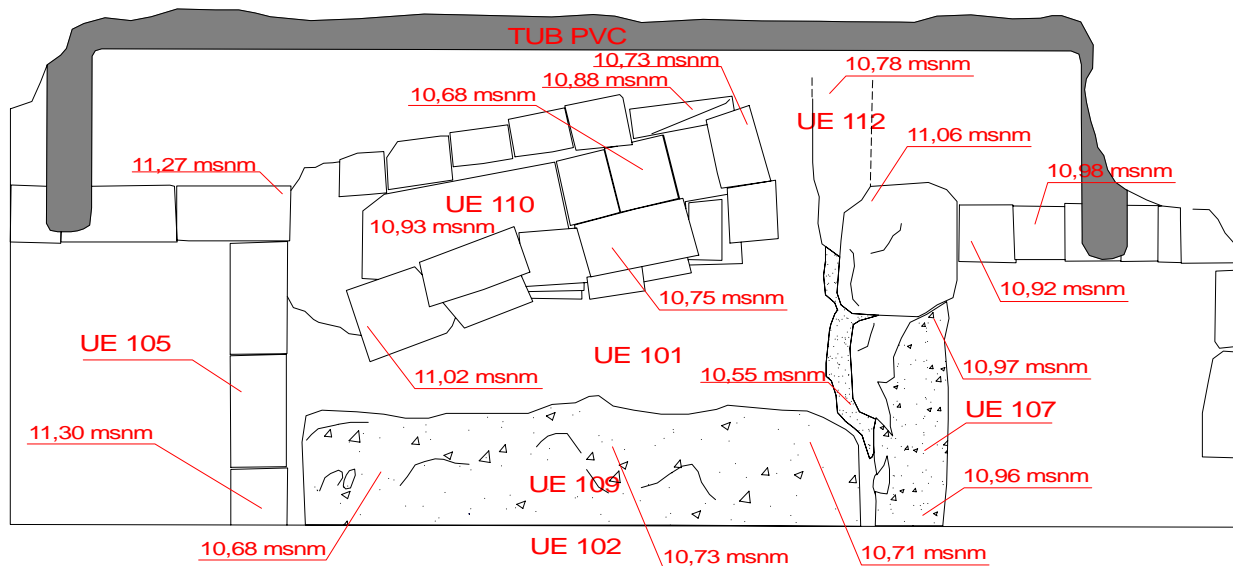
Encoframent per a la posterior instal·lació de la caixa de l'ascensor.

ANNEX

ANNEX IV. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

 TEA	C/ Ramelleres, núm. 9 (Barcelona). Codi d'intervenció: 073/06	
	1. Planta de la zona d'actuació amb la representació de la estructura UE 103	
Esc: 1:20 0 1 m.	Direcció arqueològica : Olga Hiraldo Planimetria: Olga Hiraldo	 Nord

TEA

Esc: 1:20

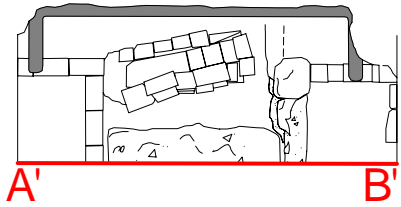
0 1 m.

C/ Ramelleres, núm. 9 (Barcelona). Codi d'intervenció: 073/06

2. Planta de la zona d'actuació amb la representació de les UE105, UE107, UE109, UE110 i UE112.

Direcció arqueològica : Olga Hiraldo
Planimetria: Olga Hiraldo

A'

B'

UE 100

UE 105

UE 106

UE 101

UE 107

UE 108

UE 109

11 msnm

TEA

C/ Ramelleres, núm. 9 (Barcelona). Codi d'intervenció: 073/06

3: Secció A'-B'

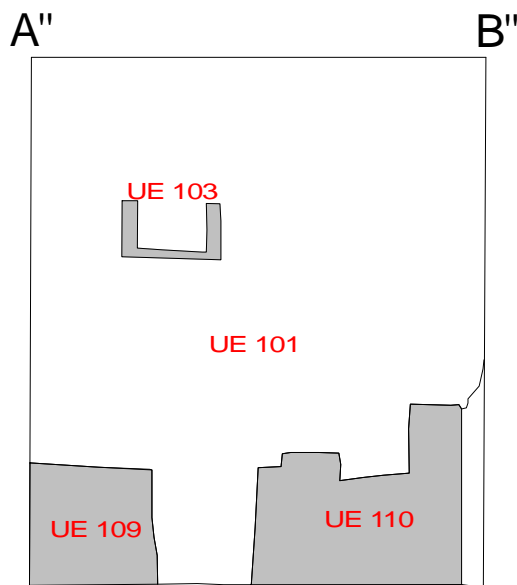
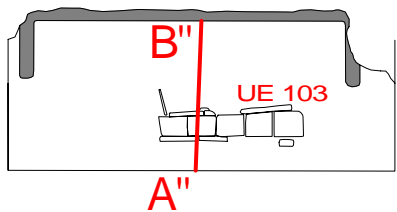
Esc: 1:20

0

1 m.

Direcció arqueològica : Olga Hiraldo
Planimetria: Olga Hiraldo

TEA

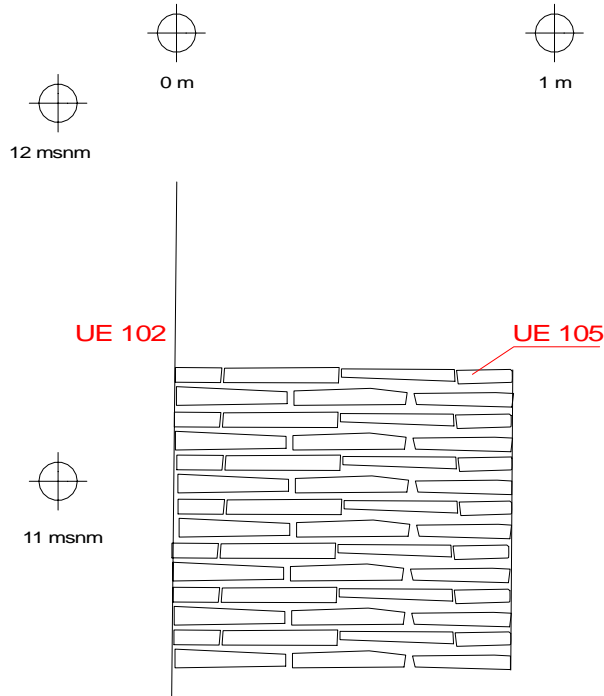
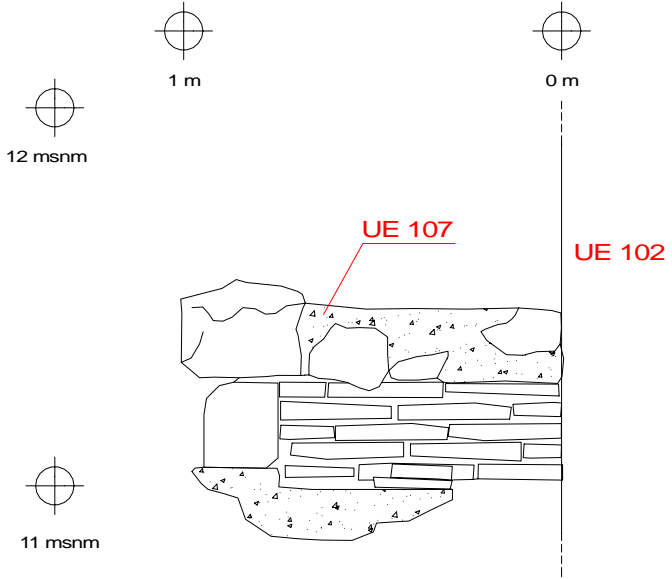
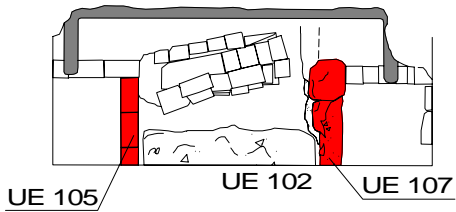
C/ Ramelleres, núm. 9 (Barcelona). Codi d'intervenció: 073/06

4: Secció A''-B''

Esc: 1:20

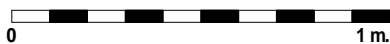
Direcció arqueològica : Olga Hiraldo
 Planimetria: Olga Hiraldo

C/ Ramelleres, núm. 9 (Barcelona). Codi d'intervenció: 073/06

5. Alçat de les estructures UE107 i UE105

Esc: 1:20

Direcció arqueològica : Olga Hiraldo
Planimetria: Olga Hiraldo